

Etnická nesnášenlivost je nakažlivá, zjistili vědci

Lidé automaticky více škodí jinému etniku a mají tendenci nepřátelství po sobě opakovat. Toho často využívají politici, ukázala studie

Etnická nesnášenlivost je nakažlivá a mezi lidmi se šíří nečekaně rychle. Zjistili to vědci z Akademie věd a Univerzity Karlovy. Skupina vědců provedla experiment mezi školáky na východním Slovensku v oblastech, kde je vyšší riziko propuknutí násilí proti etnické skupině. Zaměřili se na osmáky a deváťáky.

Zatímco většina výzkumů tohoto tématu se zabývá jednotlivci, pro šíření rasové nesnášenlivosti je podstatné zjistit, jak se člověk nechává ovlivnit okolím, vysvětluje výzkum-

nice Jana Cahlíková. Vědci školáky rozdělili do skupinek po třech. Poté se děti zúčastnily hry o peníze, ve které se postupně rozhodovaly, zda zaplatí menší obnos za to, že konkurenční tým o peníze naopak přijde. Soupeře ve skutečnosti neviděly, měly pouze seznam jejich jmen, která napovídala, že někteří z nich by mohli být Romové.

Vědci zkoumali, zda školáci budou více „škodit“ jinému etniku, a také to, jaký vliv má na jejich rozhodnutí předchozí „tah“ spoluhrá-

Destruktivní chování se šíří dvakrát rychleji, když je zaměřené proti Romům.

če z jejich týmu. Tato experimentální hra imituje nepřátelské, destruktivní chování vůči protivníkovi.

„První hráči nikoho nediskriminují, zhruba ve třiceti procentech platí za to, aby uškodili protivníkovi,“ přiblížila další průběh Cahlíková. Následující hráč se už ale nechává ovlivnit tím, co udělal jeho spoluhráč, a do velké míry opakuje jeho chování. „Destruktivní chování se šíří dvakrát rychleji, když je zaměřené proti Romům,“ uvedla vědkyně.

„Zjištění experimentů vysvětluje,

proč etnická nepřátelství propukají velmi rychle i ve společnostech, kde dříve nebyly známky etnické nenávisti patrné,“ uvedla zpráva CERGE-EI, společného pracoviště Národohospodářského ústavu Akademie věd a Univerzity Karlovy.

Vliv na politiky

Podle vědců mají popsané mechanismy velký společenský význam a také dopad na formování veřejných politik. „Výzkum napovídá, proč si někteří politici těžící ze sociál-

ního napětí mnohdy jako cíl svých agresivních politických kampaní vybírají etnické menšiny,“ uvedli.

Dosavadní výzkumy o diskriminačním chování sledovaly člověka izolovaně, což však nestačí. Patrně totiž podhodnotily „skutečný potenciál nenávisti“, která může propuknout na malý podnět.

Studii českých vědců publikoval jeden z nejprestižnějších vědeckých periodik - časopis PNAS (Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States). (ČTK)